

Deel 3

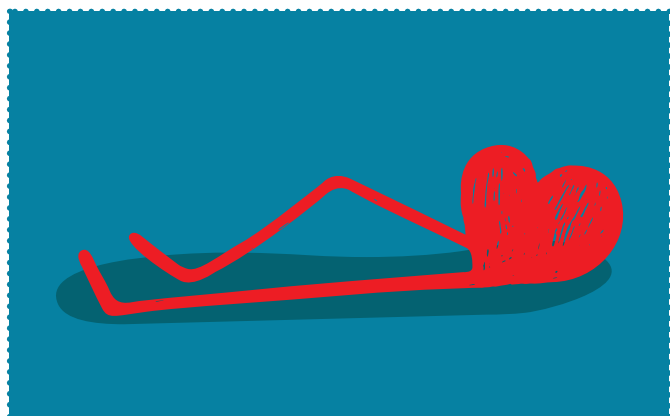
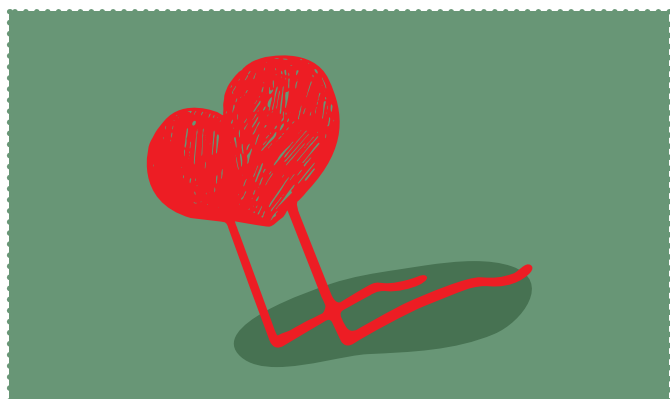
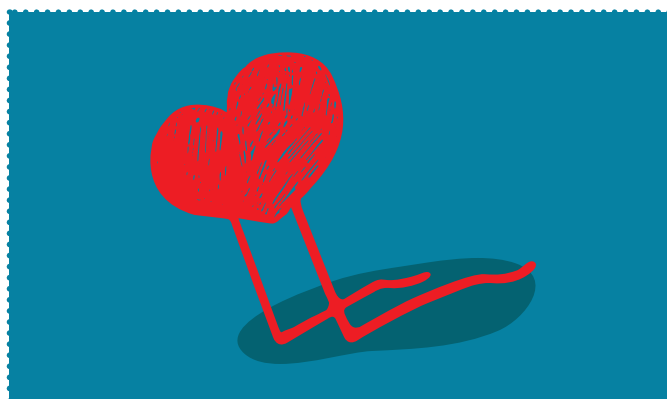
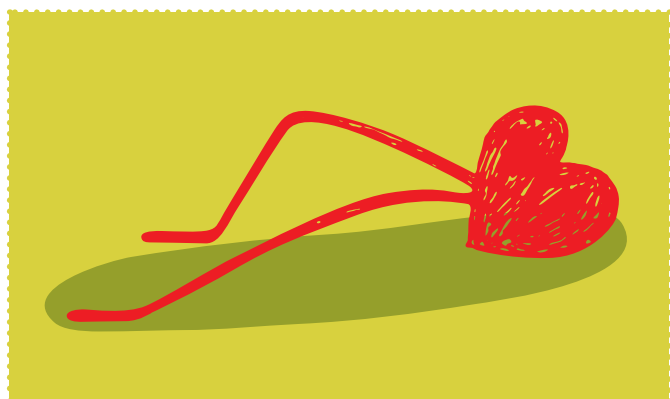
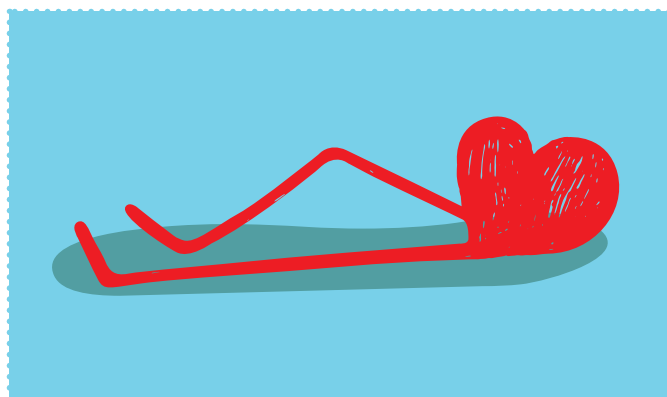
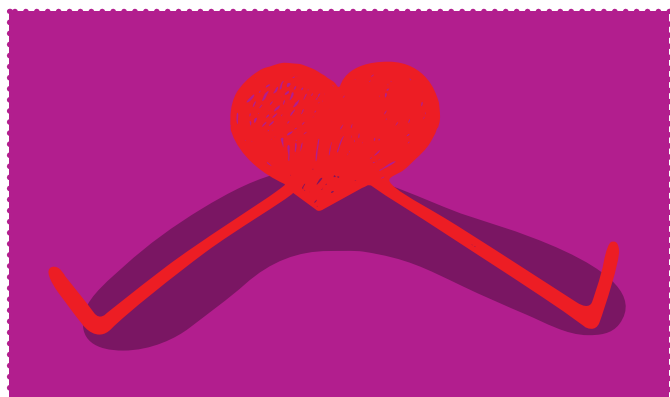
Leerlingen- materiaal Seksuele diversiteit

Leerlingenmateriaal:

- Kaartjes met vragen over seksuele- en genderdiversiteit
- Informatieblad voor leerlingen: veelgestelde vragen van jongeren over homoseksualiteit
- Werkblad filmpje Coming-out

Kaartjesspel voorkant

Kaartjesspel achterkant

WAT BETEKENT LHBT?

1

**TWIJFELEN
BISEKSUELEN
OVER HUN
VOORKEUR?**

5

HOE WORD JE HOMO?

2

WAT IS COMING OUT?

6

**OP WELKE LEEFTIJD
ONTDEK JE DAT JE HOMO
OF LESBISCH BENT?**

3

**OP WELKE LEEFTIJD KOMEN
JONGEREN UIT DE KAST?**

7

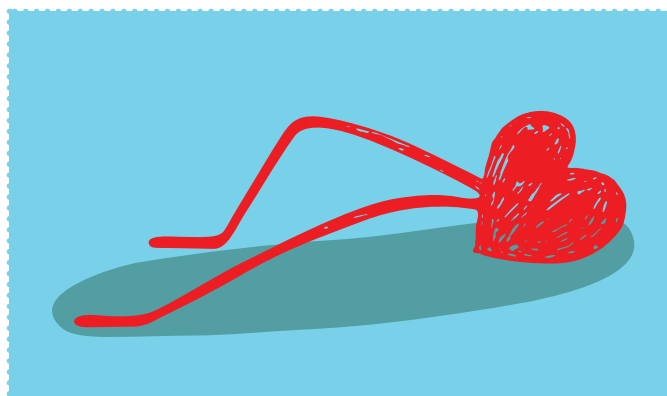
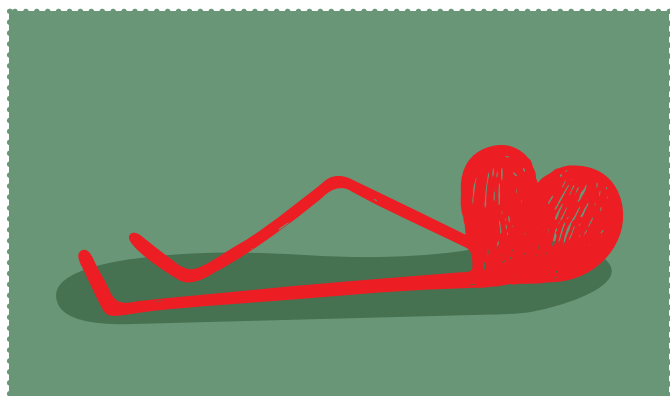
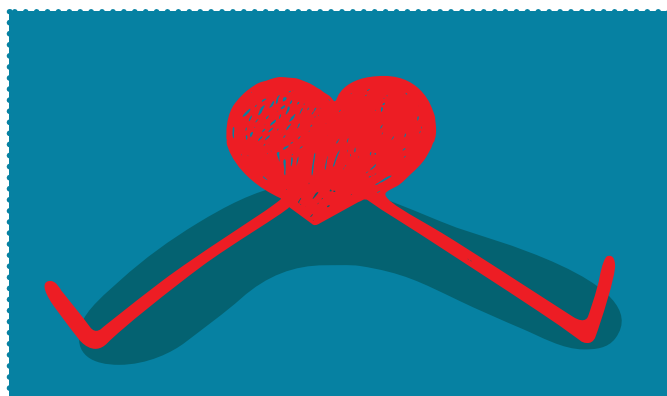
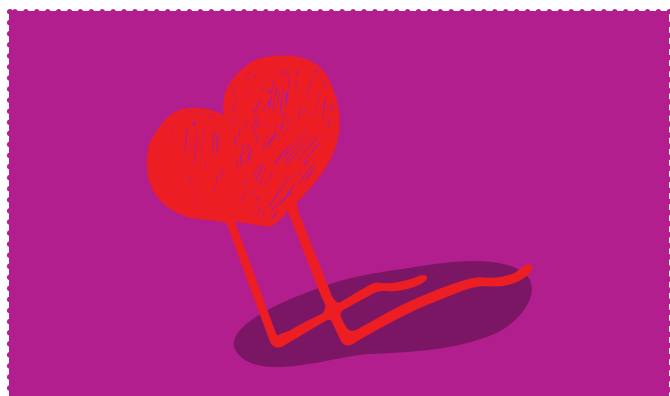
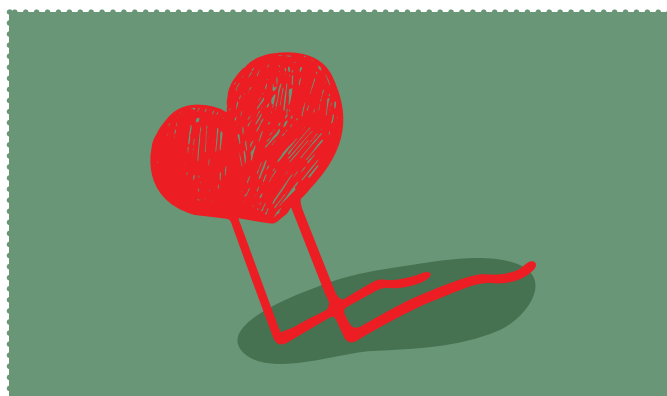
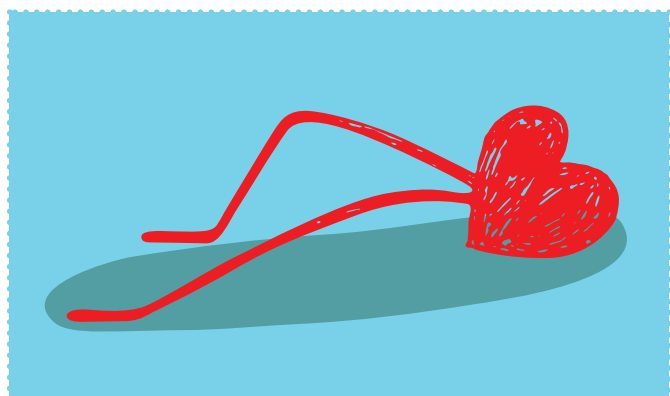
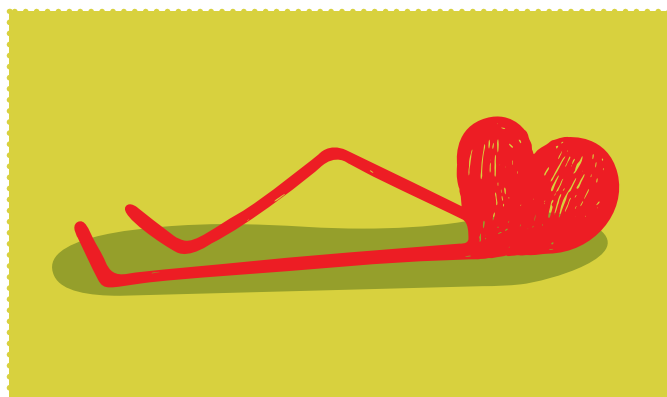
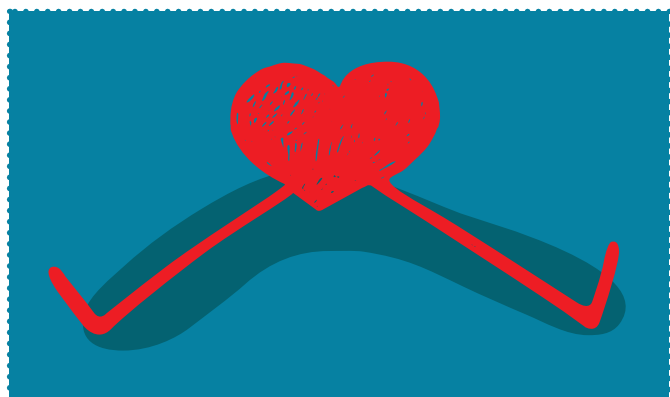
**WANNEER BEN
JE HOMO, LESBISCH
OF BI?**

4

**VINDEN JONGEREN
HET LASTIG OM UIT
DE KAST TE KOMEN?**

8

Kaartjesspel voorkant

Kaartjesspel achterkant

**WORDT HOMOSEKSUALITEIT
GEACCEPTEERD DOOR
JONGEREN?**

9

**HOVEEL JONGEREN VRIJEN
MET IEMAND VAN HET
EIGEN GESLACHT?**

13

**HOVEEL JONGEREN ZIJN
HOMO- OF BISEKSUEEL?**

10

**KOMT HOMOSEKSUALITEIT
MEER BIJ MANNEN DAN BIJ
VROUWEN VOOR?**

14

**HOE REAGEREN OUDERS
ALS HUN ZOON OF
DOCHTER HOMO
OF LESBISCH IS?**

11

**HOE VRIJEN HOMO'S
EN LESBIENNES?**

15

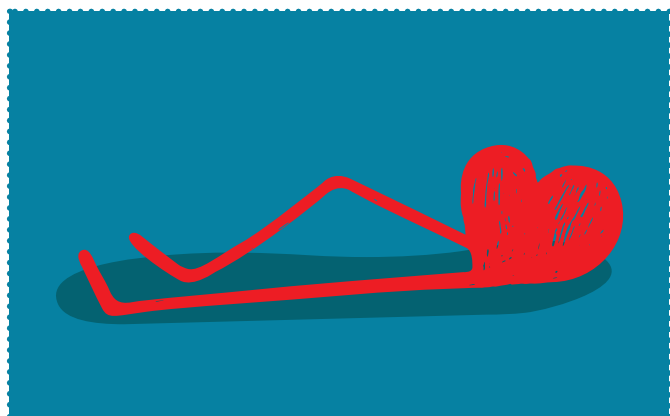
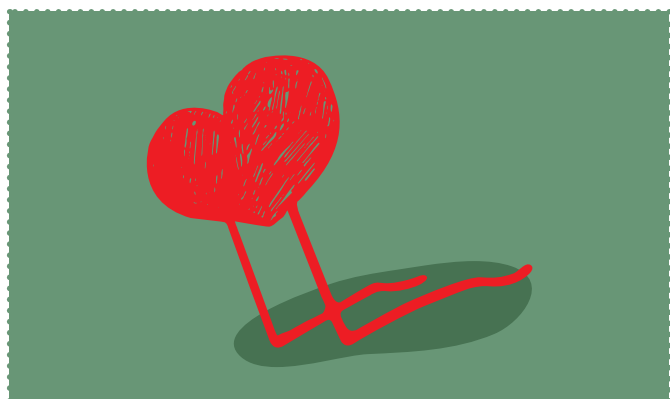
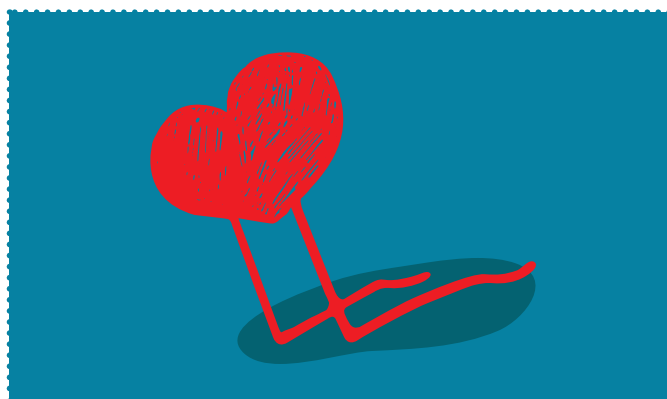
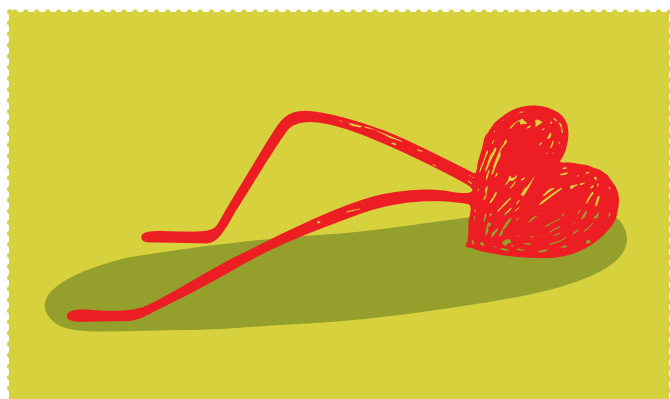
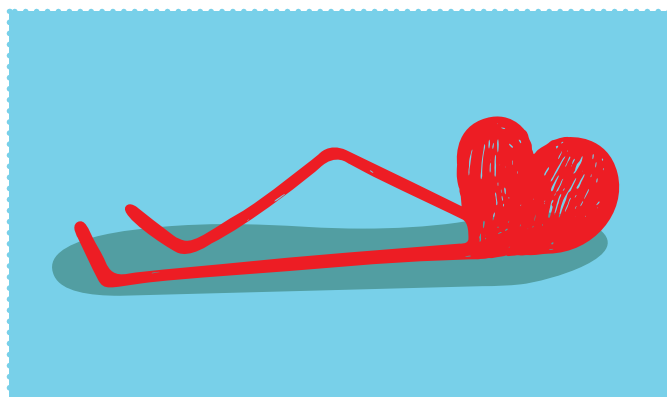
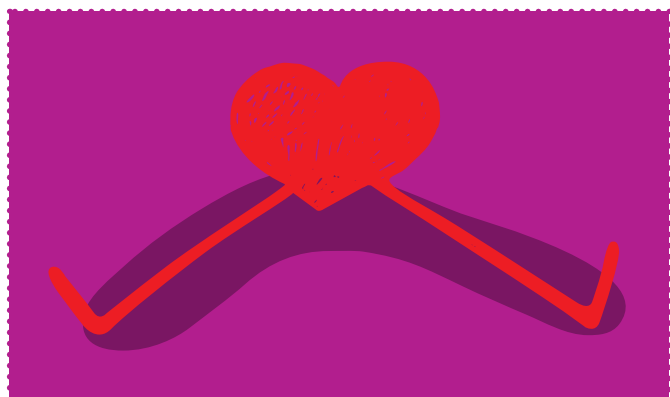
**ZIJN HOMOSEKSUELE
MENSEN TE HERKENNEN?**

12

**KUNNEN HOMO'S
EN LESBIENNES OOK
KINDEREN KRIJGEN?**

16

Kaartjesspel voorkant

Kaartjesspel achterkant

**KOMT HOMOSEKSUALITEIT
IN BEPAALDE BEROEPEN
MEER VOOR DAN
IN ANDERE?**

17

WAT IS EEN TRAVESTIET?

21

**KOMT HOMOSEKSUALITEIT
ALLEEN VOOR IN HET
WESTEN?**

18

WAT IS EEN GSA?

22

**HEB JE ALS BISEKSUEEL
ALTIJD BEHOEFTE AAN EEN
JONGEN EN EEN MEISJE?**

19

WAT IS EEN TRANSGENDER?

23

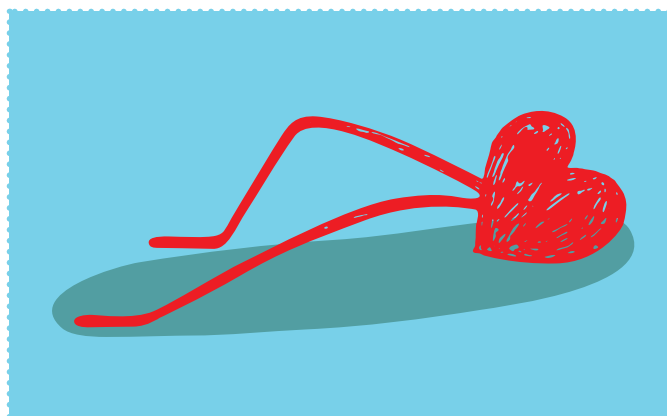
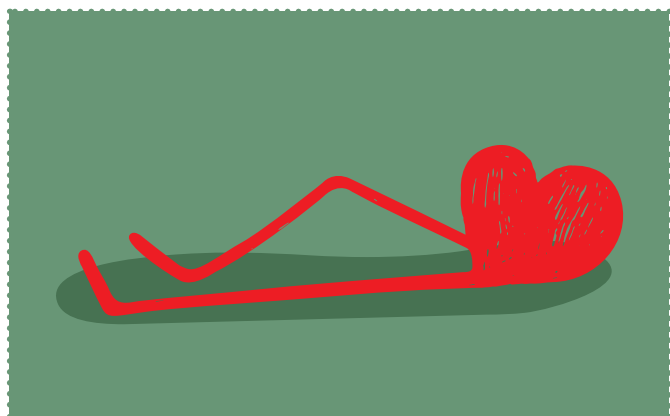
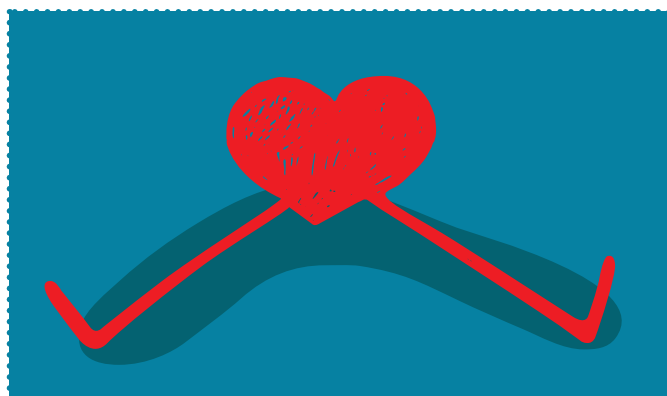
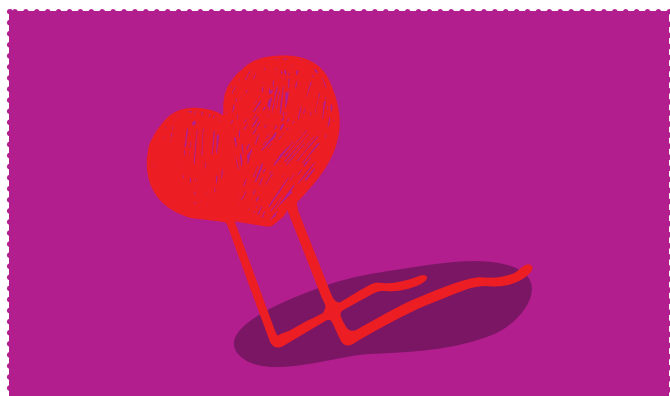
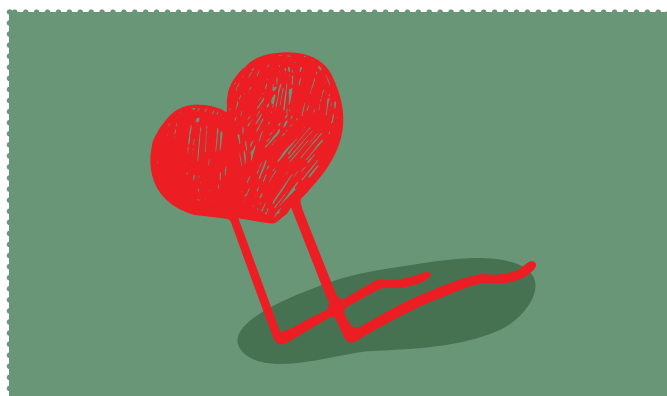
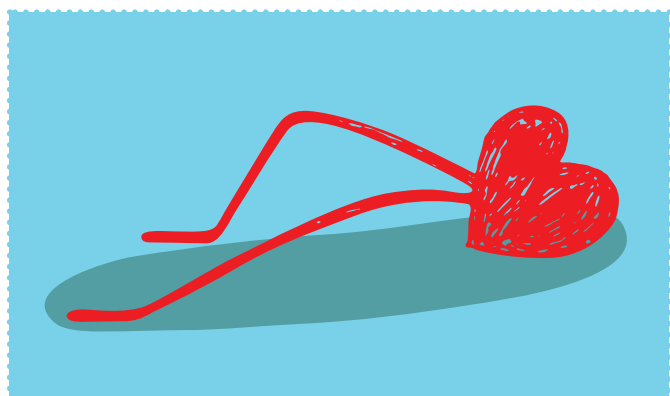
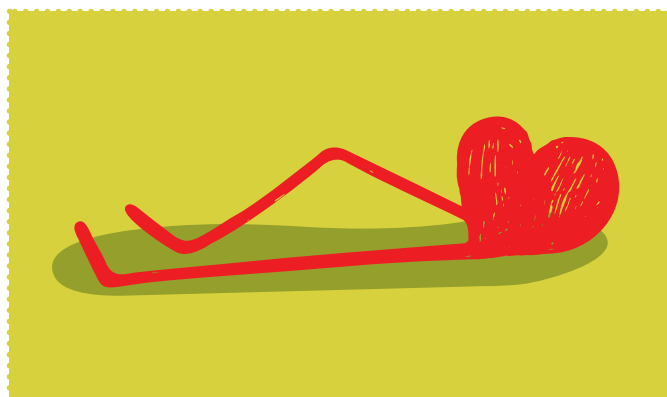
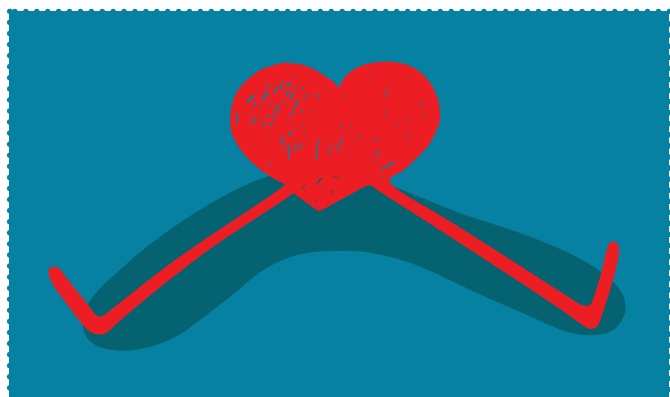
**HOE DENKEN MOSLIMS,
CHRISTENEN, JODEN EN
HINDOES OVER HOMO,
LESBISCH EN BISEKSUEEL
ZIJN?**

20

**WAAROM IS HET
BELANGRIJK
DAT JE OP SCHOOL
JEZELF KUNT ZIJN?**

24

Kaartjesspel voorkant

Kaartjesspel achterkant

**WAAR KAN JE MEER
INFORMATIE VINDEN OVER
HOMOSEKSUALITEIT?**

25

**WORD JE HOMO, ALS JE
OMGAAT MET EEN HOMO?**

29

**HOVEEL MENSEN
VOELEN ZICH NIET 100
PROCENT MANNELIJK OF
VROUWELIJK?**

26

**WORDEN LESBISCHE
MEISJES VERLIEFD OP ALLE
MEISJES DIE ZE KENNEN?**

30

**HOE ONTMOETEN
HOMO- EN BISEKSUELE
JONGEREN ELKAAR?**

27

**WAAROM VINDEN
MENSEN HET VERVELEND
ALS EEN JONGEN ZICH
VROUWELIJK GEDRAAGT?**

31

**IS HET IN NEDERLAND
STRAFBAAR OM HOMO'S
EN LESBIENNES TE
DISCRIMINEREN?**

28

**HOE DENK JE DAT
HET VOOR IEMAND IS
OM ZICH ANDERS TE
VOELEN OP SCHOOL?**

32

kaartjesspel

Lang Leve
de Liefde

kaartjesspel

Doe-het-zelf- doosje voor kaartjesspel

Zet zelf een doosje in elkaar om de kaartjes van het kaartjesspel in te bewaren. Print eerst deze pagina in kleur op stevig papier. Volg dan de knip-vouw-en-plakinstructies.

Veelgestelde vragen over homoseksualiteit

1 WAT BETEKENT LHBT?

LHBT betekent lesbisch, homo, bi of transgender. Een meisje dat meestal op meisjes valt, noemen we **lesbisch**. Een jongen die meestal op jongens valt, noemen we homo (seksueel). Een jongen die op meisjes valt en een meisje dat op jongens valt, noemen we **hetero**. Val je op allebei, dus op jongens en meisjes, dan noemen we dat **biseksueel**. Een **transgender** is iemand die zich niet thuis voelt bij de sekse waarmee hij/zij is geboren. Iemand die als meisje is geboren, voelt zich dan diep vanbinnen een jongen, of andersom. Transgenders kunnen hetero- homo- of biseksueel zijn.

2 HOE WORD JE HOMO?

Iedereen wordt geboren met een bepaalde seksuele voorkeur die zich door je leven heen ontwikkelt. Soms ontdekken mensen pas op latere leeftijd dat ze (ook) gevoelens hebben voor mannen of vrouwen. Op wie je valt, kan dus door de jaren heen veranderen. Maar je kunt je seksuele voorkeur niet aanleren of afleren. Het hoort bij je.

3 OP WELKE LEEFTIJD ONTDEK JE DAT JE HOMO OF LESBISCH BENT?

Meisjes zijn gemiddeld 13,5 jaar als ze ontdekken dat ze zich tot meisjes aangetrokken voelen. Jongens zijn gemiddeld 12,6 jaar als zij ontdekken dat ze zich tot seksegenoten aangetrokken voelen. Soms ontdekken mensen pas op latere leeftijd dat ze (ook) op het eigen geslacht vallen.

4 WANNEER BEN JE HOMO, LESBISCH OF BI?

Je bent homo, lesbisch of bi als je zelf vindt dat je homo, lesbisch of bi bent. Bijvoorbeeld omdat je valt op jongens en meisjes, of omdat je verliefd wordt op een seksegenoot. Of omdat je seks wilt hebben of een relatie wilt met een iemand van het eigen geslacht.

5 TWIJFELEN BISEKSUELEN OVER HUN VOORKEUR?

Nee, biseksuele jongens en meiden vallen gewoon op jongens en op meiden. Soms komt het voor dat iemand

die twijfelt of hij/zij alleen op jongens of meisjes valt en zich een tijdje bi noemt in plaats van homo of lesbisch. Vooroordelen over biseksualiteit maken het lastiger voor biseksuele mensen om open zichzelf te kunnen zijn.

6 WAT IS COMING OUT?

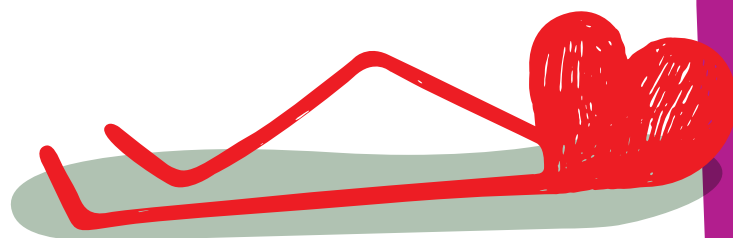
Coming-out betekent dat je anderen in je omgeving vertelt dat jij je aangetrokken voelt tot iemand van hetzelfde geslacht. Dit wordt ook wel 'uit de kast komen' genoemd. Het belangrijkste is dat je het in jouw eigen tempo vertelt. En op de manier die bij je past en tegen mensen bij wie je open wilt zijn. Sommige jongeren kiezen er bewust voor om later 'uit de kast te komen', bijvoorbeeld als ze van school gaan of naar een andere stad verhuizen.

7 OP WELKE LEEFTIJD KOMEN JONGEREN UIT DE KAST?

Van jongeren die al uit de kast zijn, is bekend dat ze gemiddeld 16 jaar waren toen ze het voor het eerst aan iemand vertelden. Meisjes zijn iets jonger dan 16 jaar en jongens ruim 16 jaar als ze het voor het eerst vertellen.

8 VINDEN JONGEREN HET LASTIG OM UIT DE KAST TE KOMEN?

Ruim zes op de tien jongens en bijna acht op de tien meisjes vindt het geen probleem om te vertellen dat ze homo, lesbisch of bi zijn. De meeste homoseksuele en biseksuele jongeren hebben het echter moeilijker met de onzekerheid om niet geaccepteerd te worden dan met hun homoseksuele gevoelens. Als iemands familie heel negatief tegenover homoseksualiteit staat, is het soms onmogelijk om uit de kast te komen. Dan is het extra belangrijk dat je steun krijgt van andere mensen buiten je familie.

9 WORDT HOMOSEKSUALITEIT GEACCEPTEERD DOOR JONGEREN?

De meeste jongeren vinden vriendschappen met homoseksuele jongeren geen probleem. Meisjes hebben in het algemeen een positievere houding dan jongens. Bijna alle jongeren vinden het goed als een jongen en een meisje elkaar zoenen. Maar de helft van de jongens en een kwart van de meisjes keurt het af als twee jongens elkaar zoenen. Ruim een zesde van de jongens en een kwart van de meisjes keurt dit af als het om twee meisjes gaat.

10 HOEVEEL JONGEREN ZIJN HOMO- OF BISEKSUEEL?

Bijna drie procent van de jongens en twee procent van de meisjes valt vooral of alleen op seksegenoten. Van de jongens valt bijna een half procent en van de meisjes bijna één procent net zoveel op jongens als op meisjes. Er is ook een groep die vooral op het andere geslacht valt maar ook een beetje op seksegenoten. Dat geldt voor ongeveer twee procent van de jongens en vijf procent van de meisjes.

11 HOE REAGEREN OUDERS ALS HUN ZOON OF DOCHTER HOMO OF LESBISCH IS?

Ongeveer 80 procent van de ouders reageert (heel) positief als hun kind uit de kast komt. Veel ouders hadden het eigenlijk wel verwacht. Andere ouders hebben tijd nodig om te wennen aan het idee, of vinden het in het begin moeilijk. Soms negeren ouders de gevoelens van hun zoon of dochter, of wordt hij of zij zelfs door strenggelovige familieleden verstoten. De meeste ouders accepteren het op den duur wel.

12 ZIJN HOMOSEKSUELE MENSEN TE HERKENNEN?

Nee, sommige mensen denken een goede 'gaydar' (radar-gevoel voor homoseksualiteit) te hebben. Maar uit onderzoek blijkt dat zij het heel vaak mis hebben. Net als heteroseksuelen kunnen homoseksuelen dik, lang, aardig, onaardig, zacht, stoer, slim, dom, meisjesachtig/vrouwelijk of jongensachtig/mannelijk, kortharig of langharig zijn.

13 HOEVEEL JONGEREN VRIJEN MET IEMAND VAN HET EIGEN GESLACHT?

Bijna zes procent van de jongens en bijna zeven procent van de meisjes heeft wel eens seks gehad met iemand van het eigen geslacht. Ruim vier procent van de meisjes en ruim drie procent van de jongens heeft vaker dan één keer seks gehad met een seksegenoot. Dertien procent van de meisjes en vijf procent van de jongens heeft dit nog nooit gedaan, maar zou het wel willen proberen.

14 KOMT HOMOSEKSUALITEIT MEER BIJ MANNEN DAN BIJ VROUWEN VOOR?

Nee, het lijkt alleen of het bij mannen meer voorkomt. Omdat mannen die op mannen vallen, vaker alleen op mannen vallen en zich vaker homo noemen. Vrouwen die op vrouwen vallen, vallen vaker ook op mannen en noemen zich vaker hetero of biseksueel dan lesbisch.

15 HOE VRIJEN HOMO'S EN LESBIENNES?

De manier waarop homo's/lesbiennes hun partner liefhebben en seks hebben, is vooral afhankelijk van wat iemand prettig vindt. Net als bij hetero's zijn er tientallen manieren

waarop homo's en lesbiennes kunnen laten zien dat ze om iemand geven: samen uitgaan, elkaar (tong)zoenen, omhelzen, uitkleden en met elkaar naar bed gaan. De verschillen tussen hetero-, homo- en biseksuele jongeren zijn klein.

16 KUNNEN HOMO'S EN LESBIENNES OOK KINDEREN KRIJGEN?

Jazeker! Twee vrouwen kunnen een kind krijgen door kunstmatige inseminatie (met sperma van een zaaddonor). Homoseksuele mannen kunnen een kind adopteren of een vrouw als draagmoeder vragen. Homoseksuele mannen kunnen ook vader worden door als co-ouder mee te doen aan de opvoeding van het kind van lesbische vrouwen.

17 KOMT HOMOSEKSUALITEIT IN BEPAALDE BEROEPEN MEER VOOR DAN IN ANDERE?

Homoseksualiteit komt in alle beroepsgroepen voor: onder vrachtwagenchauffeurs, politieagenten, priesters, artiesten, imams, nonnen, leraren, Tweede Kamerleden, ministers enzovoort.

18 KOMT HOMOSEKSUALITEIT ALLEEN VOOR IN HET WESTEN?

Nee, homoseksualiteit komt overal ter wereld voor. In sommige landen is homoseksualiteit verboden en daardoor minder zichtbaar. Daardoor denk je misschien dat het daar niet voorkomt, maar dat is niet waar.

19 HEB JE ALS BISEKSUEEL ALTIJD BEHOEFTE AAN EEN JONGEN EN EEN MEISJE?

Nee, je wordt meestal niet op twee personen tegelijk verliefd. Het kan zijn dat iemand zich eerst aangetrokken voelt tot een jongen en later tot een meisje. Of dat iemand niet verliefd is en zich wel aangetrokken voelt tot jongens én meisjes. Overigens zijn er wat meer biseksuele jongeren die een sterkere voorkeur hebben voor óf mannen óf vrouwen, dan bi-jongeren die evenveel op mannen als op vrouwen vallen.

20 HOE DENKEN MOSLIMS, CHRISTENEN, JODEN EN HINDOES OVER HOMO, LESBISCH EN BISEKSUEEL ZIJN?

Er is niet één visie van moslims, christenen, joodse gelovigen en hindoes op homo, lesbisch en biseksueel zijn. Per stroming, gemeenschap en per persoon verschillen de meningen. In steeds meer religieuze gemeenschappen zijn homo- en biseksuele gelovigen zichtbaar die volwaardig lid zijn van hun kerk of gemeenschap. Denk aan een lesbische dominee, of een homoseksuele imam. Zij overtuigen anderen in hun religieuze gemeenschap, door bijvoorbeeld het belang van liefde in hun geloof te benadrukken.

21 WAT IS EEN TRAVESTIET?

Travestieten zijn mensen die zich af en toe kleden als iemand van het andere geslacht. Het zijn vaak mannen die zich kleden als vrouwen. Dit heeft niets met seksuele voorkeur te maken. Mensen doen dit omdat ze het leuk vinden of zich fijn voelen in kleding van het andere geslacht.

22 WAT IS EEN GSA?

GSA is de afkorting van Gay-Straight Alliance. Een GSA is een groep leerlingen en docenten die er aan werken dat iedereen zich prettig voelt op hun school, dat de school een veilige plek is, ongeacht je seksuele voorkeur.

23 WAT BETEKENT TRANSGENDER?

Een transgender is iemand die zich niet thuis voelt in het geslacht dat hij of zij bij geboorte gekregen heeft. Bijvoorbeeld: iemand die als meisje is geboren, voelt zich van binnen een jongen of andersom. Sommige transgenders voelen zich zowel jongen als meisje, of tussen jongen en meisje in. Het onprettige gevoel dat je genderidentiteit niet past bij je lichaam heet ook wel 'genderdysforie'. Transgenders die veel last hebben van dit vervelende gevoel gaan meestal een medisch traject in om hun lichaam met hormonen en soms operaties te veranderen. Maar dit gebeurt niet altijd.

24 WAAROM IS HET BELANGRIJK DAT JE OP SCHOOL JEZELF KUNT ZIJN?

Pesterijen, eenzaamheid en het gevoel hebben dat je anders bent, zorgen ervoor dat je slechter in je vel gaat zitten. Iedereen moet op school veilig zijn om zichzelf te kunnen zijn, ongeacht seksuele voorkeur of genderidentiteit. Iedereen verdient de vrijheid om zichzelf te ontwikkelen, goed te leren en zich prettig te voelen.

25 WAAR KAN JE MEER INFORMATIE VINDEN OVER HOMOSEKSUALITEIT?

Meer informatie over homo- en biseksualiteit en transgender vind je op www.sense.info. Ook vind je hier ervaringsverhalen en video's over coming-out, relaties, dating en seksualiteit.

26 HOEVEEL MENSEN VOELEN ZICH NIET 100 PROCENT MANNELIJK OF VROUWELIJK?

Veel mensen voelen zich niet 100 procent mannelijk of vrouwelijk. Ongeveer zes procent van de mensen die als man is geboren, voelt zich voor een klein deel of helemaal vrouwelijk. Van alle als vrouw geboren mensen voelt ongeveer vier procent zich voor een klein deel of helemaal mannelijk. Een klein deel van deze mensen (respectievelijk 0,6 procent en 0,25 procent) voelt zich niet thuis in hun lichaam en wil het lichaam aanpassen aan hun genderidentiteit.

27 HOE ONTMOETEN HOMO- EN BISEKSUELE JONGEREN ELKAAR?

De meeste homo- en biseksuele jongeren en transgenderjongeren willen graag gelijkgestemden leren kennen. Voor vriendschap, om te daten en voor relaties. Dit gebeurt meestal via internet, via social media en dating apps die veel jongeren gebruiken. En via ontmoetingen 'in real life': bijvoorbeeld via vrienden, of tijdens evenementen van netwerken voor homo- en biseksuele jongeren en transgenders.

28 IS HET IN NEDERLAND STRAFBAAR OM HOMO'S EN LESBIENNES TE DISCRIMINEREN?

In Nederland mag je niemand discrimineren en dus ook homo's en lesbiennes niet. Iedereen mag zelf weten op wie hij of zij verliefd wordt. Het maakt niet uit of dit een jongen of een meisje is. Je mag iemand anders niet anders behandelen omdat hij of zij een andere seksuele voorkeur heeft dan wat jij vindt hoe het moet zijn.

29 WORD JE HOMO, ALS JE OMGAAT MET EEN HOMO?

Door de vraag om te draaien, wordt duidelijk dat dit een vreemd idee is. Word je hetero als je omgaat met hetero's? Nee: seksuele voorkeur is niet iets dat je op elkaar overdraagt. Het zit in je.

30 WORDEN LESBISCHE MEISJES VERLIEFD OP ALLE MEISJES DIE ZE KENNEN?

Door de vraag om te draaien, wordt duidelijk dat dit een vreemd idee is. Worden heteromeisjes verliefd op alle jongens die ze kennen? Nee. Homo- en biseksuele jongeren worden niet zomaar op iedereen verliefd. Alleen op iemand die ze heel erg leuk vinden. Net zoals heteroseksuele jongeren.

31 WAAROM VINDEN MENSEN HET VERVELEND ALS EEN JONGEN ZICH VROUWELIJK GEDRAAGT?

Het probleem zit niet in de jongen die zich anders gedraagt, maar in de maatschappij. Er zijn allerlei verwachtingen over wat mannelijk of vrouwelijk is. Bijvoorbeeld wat betreft emoties, kleding, houding, lichaamshaar en gebruik van cosmetica. Als iemand zich anders gedraagt dan verwacht, botst dit met het beeld dat mensen hebben van hoe jongens zich horen te gedragen. Dit beeld is meestal onnodig beperkt. Wat is er mis met je anders gedragen? Eigenlijk moet de maatschappij zich aanpassen, niet de jongen.

32 HOE DENK JE DAT HET VOOR IEMAND IS OM ZICH ANDERS TE VOELEN OP SCHOOL?

Je anders voelen kan soms heel eenzaam zijn. En sombere gedachtes en vervelende gevoelens veroorzaken. Iedereen moet gelukkig kunnen zijn. Eigenlijk is het heel normaal dat mensen anders zijn. Daarom is het belangrijk dat iedereen de ruimte krijgt om zichzelf te ontdekken en zichzelf te zijn. Het helpt als je hierover met elkaar en met anderen praat.

Waar kan je meer informatie vinden?

www.sense.info

Website voor al je vragen over liefde, seks en relaties voor alle jongeren tussen 12 en 25 jaar. Bevat ook nuttige informatie, ervaringsverhalen en filmpjes voor jongeren met lesbische, homo-, en biseksuele gevoelens (www.sense.info/ontdek-jezelf/homo-lesbisch-bi-hetero/ervaringsverhalen/).

Je kunt er ook vragen stellen per telefoon, e-mail en chat of een afspraak maken voor een Sense-sprekuur in je buurt. Ook is er een forum.

forum.sekswoordenboek.nl

Forum met een afgeschermd, veilige plek waar jongeren alleen andere lesbische, bi- en homojongeren kunnen tegenkomen. Het forum vind je op de website sense.info.

www.jongenout.nl

Website, opgezet door COC Nederland, waar gayjongeren van 12-18 jaar elkaar in een afgeschermd omgeving kunnen ontmoeten.

www.iedereenisanders.nl

Website met informatie over homo-, lesbisch-, bi- en transgender-zijn. Met tips over 'anders' zijn, bijvoorbeeld hoe je anderen kunt ontmoeten.

www.nietalleenanders.nl

Site met tips waar jongeren die homo, lesbisch, bi of transgender zijn elkaar kunnen ontmoeten.

www.gaystraightalliance.nl

Website met informatie over activiteiten voor en door GSA's.

www.respect2love.nl

Respect2love is een community voor lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgenderjongeren met een biculturele achtergrond.

Filmpje Coming-out

1. Noem drie verschillende manieren hoe jongeren ontdekt hebben dat ze homo, lesbisch of bi zijn?

- 1
- 2
- 3

2. Op welke manier hebben ze aan hun ouders verteld dat ze homo, lesbisch of bi zijn?

- 1
- 2

3. Noem enkele reacties van hun ouders?

- 1
- 2
- 3

4. Hoe reageerden vrienden en leerlingen op school?

- 1
- 2
- 3

5. Hoe zou jij reageren als een vriend (in) van jou vertelt dat hij of zij homo/lesbisch/bi is?

Ik zou

.....

.....

.....

6. Wat lijken jou de leuke kanten van homo-zijn of lesbisch-zijn?

De leuke kanten van homo-zijn of lesbisch-zijn, lijken me

.....

.....

.....

7. Als jij vervelende opmerkingen hoort over homoseksuele jongens of lesbische meisjes, hoe reageer je dan?

Ik reageer dan door

.....

.....

8. Stel dat jouw broer/zus homo/lesbisch zou zijn, hoe zou je willen dat anderen op hem/haar reageren?

Ik zou dan willen dat

.....

.....

9. Stel je voor dat je in een land woont waar de meeste mensen homoseksueel zijn. Een land waar heteroseksualiteit door sommigen wordt afgekeurd en waar heteroleerlingen vaker worden gepest.

Hoe zou jij je dan als hetero voelen?

.....

.....

.....